

سه شنبه 8 خرداد 1397 - 13 رمضان 1439 - 29 می 2018

آغاز انتشار روزنامه "صور اسرافیل" در دوران مشروطه (1286 ش)

آغاز انتشار روزنامه "صور اسرافیل" در دوران مشروطه (1286 ش)

اولین شماره نامه هفتگی صوراسرافیل چند ماه پس از پذیرش مشروطیت ایران در هشتم (یا یازدهم) خرداد 1286 از چاپ خارج شد و به دست مردم رسید. این روزنامه با پیشنهاد و کوشش میرزا جهانگیرخان شیرازی معروف به صور اسرافیل و علی اکبر دهخدا اداره و منتشر می‌شد. جهانگیرخان این روزنامه را با هدف تکمیل معنی مشروطیت و حمایت مجلس شورای ملی و کمک به روستائیان، ضعیفا، فقرا و مظلومین انتشار می‌داد. در آغاز، صوراسرافیل هفته‌ای یکبار منتشر می‌شد. تا آن وقت، ادبیات و انشاء ایرانی عموماً و روزنامه‌ها، خصوصاً به طرز نگارش قدیم، سراسر الفاظ مسجع، پرتکلف و بی‌رلم؛ حقیقت و بدون معنی و خالی از سود و اثر بود. این روزنامه در تغییر نگارش تأثیر فراوانی داشت. روزنامه صوراسرافیل در طول انتشار خود دچار مشکلاتی شد. چندین بار نویسنده آن را تکفیر کردند و چند بار بساط روزنامه‌ریزی آن را در هم پیچیدند. این روزنامه سرانجام پس از 32 شماره انتشار و در پی به توپ بستن مجلس توسط محمد علی شاه قاجار و پس از قتل میرزا جهانگیرخان، مدتی تعطیل شد تا این‌که دهخدا آن را چند شماره در اروپا منتشر کرد و پس از مدتی برای همیشه تعطیل شد. تصویب قانون تأسیس دانشگاه تهران توسط مجلس شورای ملی (1313 ش)

به موجب قانون تأسیس دانشگاه، مصوب هشتم خرداد سال 1313 ش، در این تاریخ، از مدارس عالی آن زمان از قبیل دارالمعلمین عالی، مدرسه حقوق و علوم سیاسی و مدرسه عالی طب، دانشگاه تهران تشکیل شد و اجزاء مختلف آن به سرعت ایجاد گردید. تا قبل از آن، در نقاط مختلف کشور، مدارس قدیمه‌ای وجود داشت که در آنها، علوم اسلامی و بسیاری از مباحث مربوط به علوم عقلی و نقلی تدریس می‌شد. مجموعه این مدارس و ایجاد مدارس عالی دیگر نظیر دارالفنون و دارالمعلمین و همچنین لزوم وحدت و تمرکز در اداره این مدرسه‌های عالی سبب شد که وزارت فرهنگ به روش جدید طرح دانشگاهی را تدوین نماید. این لایحه به مجلس شورای ملی ارسال و در هشتم خرداد 1313 به تصویب رسید. سرانجام در تاریخ پانزدهم بهمن 1313 ش، سنگ بنای دانشگاه تهران نیز گذاشته شد و پس از مدتی به پذیرش دانشجو اقدام نمود. درگذشت "شاه اسماعیل دوم صفوی" (985 ق)

شاه اسماعیل دوم مردی عیاش و خونخوار و سفیه بود و چون در جوانی در هرات به دست معلمی سنی مذهب تربیت یافته بود، بر آن شد که چون به شاهی برسد، مذهب شیعه را براندازد و همین کار را کرد. وی پس از به دست گرفتن قدرت، تمام برادران خود را یکی پس از دیگری به قتل رسانید و سپس به کشتار شاهزادگانی که در اطراف پایتخت بودند، پرداخت. با این حال، حکومت پرچور او، بیش از یک سال به طول نیانجامید و بر اثر افراط در مصرف شراب و مسکرات و مواد افیون‌دار مُرد. مردم از مرگ این پادشاه، بسیار شادمان شدند. وفات فقیه عارف "جهانگیر خان قشقایی" عالم نامدار قرن چهاردهم هجری (1328 ق)

میرزا جهانگیر خان قشقایی از دانشمندان بزرگ ایرانی در اواسط قرن سیزدهم هجری، در میان ایلات قشقایی به دنیا آمد. پس از مدتی به فراگیری علوم اسلامی همت گماشت و به عالمی توانا تبدیل شد. از آن پس، عمر خود را به تدریس علوم دینی صرف کرد و بسیاری از بزرگان، از محضر او استفاده کردند. در طول حدود پنجاه سال که در مدرسه‌ای در صدر اصفهان و... به تدریس می‌پرداخت شاگردانی از قبیل آیت‌الله شهید سیدحسن مدرس، آیت‌الله بروجردی، فاضل تونی و وحید دستگردی در حلقه‌ی درس او آموزش دیدند. میرزا جهانگیرخان قشقایی با این که دروس حوزوی را تدریس می‌کرد ولی به لباس محلی و سنتی خود مقید بود و همواره از آن استفاده می‌کرد. این دانشمند بزرگ ایرانی سرانجام در حدود 85 سالگی دار فانی را وداع گفت و در تخت فولاد اصفهان به خاک سپرده شد. تولد "آندره سلیسیوس" منجم، فیزیک‌دان و محقق سوئدی (1701 م)

آندره سلیسیوس، فیزیک‌دان و دانشمند سوئدی، در 29 مه 1701 م متولد گردید. وی از طبقه بزرگان و نجبا بود اما نه تنها در مسیر کسب قدرت و نظامی‌گری گام برنداشت بلکه به تحقیقات علمی روی آورد و تا مقام استادی دانشگاه پیش رفت. وی هم‌زمان با تدریس به کشورهای اروپایی از جمله آلمان، فرانسه و ایتالیا سفر نمود و از رصدخانه‌های بزرگ آن دیدن کرد. سلیسیوس در سال 1733 م مجموعه‌ای از نتایج 316 رصد شفق شمالی را که توسط خود وی و یا دیگران انجام گرفته بود در آلمان منتشر ساخت و به عنوان عضو هیأت علمی فرانسه برای اندازه‌گیری طول قوس نصف النهار به منطقه لاپلاند در شمال اروپا سفر نمود. تحقیقات فراوان وی گرچه با ارزش بودند اما ناتمام باقی ماندند. با این حال اختراع میزان الحرارة یا دماسنج معروف به سلیسیوس از جمله نتایج تحقیقات

اوست. وي این دماسنج صد درجه rlm&ای را در سال 1742م اختراع نمود. آندره سلسیوس فیزیک rlm&دان و محقق برجسته سوئدی سرانجام در 8 اکتبر 1744م در سن 43 سالگی درگذشت. اختراع ماشین بخار توسط "دنی پاپن" فیزیک rlm&دان فرانسوی (1707م) دنی پاپن مخترع فرانسوی در 11 ژانویه 1647م متولد گردید. وی از نوجوانی به امور صنعتی و فنی علاقه rlm&مند بود و اولین کسی بود که به فکر استفاده از قوه بخار افتاد. وی ابتدا در سال 1690م ماشینیی اختراع کرد که در آن بر اثر انبساط بخار، انرژی حرارتی به انرژی مکانیکی تبدیل و باعث حرکت وسیله می rlm&گردید. با این حال، این وسیله، دیگ بخار جداگانه rlm&ای نداشت. بعدها پاپن به آزمایش و تکمیل این ماشین بخار پرداخت و در 29 ماه مه 1707م موفق به ساخت ماشین بخاری گردید که با انجام تغییرات و تعبیه دیگ بخار جداگانه، آن را عرضه نمود. اختراع پاپن و تجربیات وی باعث شد تا پس از او اتومبیل و کشتی بخار، ساخته شود. دنی پاپن که به او لقب "پدر بخار" داده rlm&اند بعد از 67 سال زندگی در 2 اوت 1714م درگذشت. (ر.ک: 11 ژانویه)